

TÖRVÉNYES BILINCS AZ X, Y, Z GENERÁCIÓK ÁLTAL HATÉKONY DIGITÁLIS OKTATÁSI MÓDSZEREK AZ IGAZGATÁSI ISMERETEK VILÁGÁBAN

Lawful handcuffs by the x,y,z generations
Efficient digitized teaching methods in the world of administrative knowledge

DOI: <https://doi.org/10.53793/RV.2021.3.4>

Absztrakt

A pályázatomban célja bemutatni az oktatási módszerek széles skálájából azokat, amelyek tapasztalataim alapján a leghatékonyabbnak bizonyultak a digitális képzés során egy gyakorlati tematikát is tartalmazó szaktárgy tekintetében. A büntetés-végrehajtási igazgatási főfelügyelő szakmai képzési program meghatározó, 80 órás igazgatási ismeretek tananyagegység oktatása során sajátítják el a hallgatók a törvényes fogvatartáshoz szükséges elméleti, illetve gyakorlati tudást.

A tananyagegység egy óráját teljes mértékben írásos formában mutatom be, mellékelve azokat a digitális tananyagelemeket, amelyek mind a témakör hatékony elsajátításában, illetve megértésében, mind a hallgatók tudásának visszaellenőrzésében is segítségemre voltak. Az alkalmazott módszerek hatékonyságának megállapítása főként az oktatás során szerzett empirián alapul.

Pályázatomban a X, Y, Z generációk közötti különbségekre, esetleges találkozási pontokra is kitérek, melynek figyelembevétele manapság már nélkülözhetetlen a hatékony képzés területén.

KULCSSZAVAK: BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS, IGAZGATÁS, FŐFELÜGYELŐ SZAKMAI KÉPZÉS

Abstract

The main purpose of my application is to present the ways of teaching methods, that in my opinion, turned out to be the most effective in the digital educational period in subjects that also include practical training.

Students who participate in the determinative, eighty hour long Chief Inspectorship vocational training program of Penitentiary Administration, get the opportunity to acquire the theoretical and practical knowledge required for lawful detention.

A full lecture of the curriculum unit is going to be demonstrated by myself in written form with all the digital elements included, which were essential for me to supervise the knowledge of the students and to understand and master the topic better.

Determining the effectiveness of the techniques used is mainly based on empirical evidence gained during education.

In my application I intend to cover the differences between the X, Y, Z generations and their possible meeting points, the consideration of which is now indispensable in the field of effective training.

KEYWORDS: PENITENTIARY, ADMINISTRATION, PROFESSIONAL TRAINING OF CHIEF INSPECTORSHIP

*„Ahogyan a múltunkat sokféleképpen magyarázhatjuk,
jelenünket számtalan módon megváltoztathatjuk,
és különféle lehetséges jövőök állnak előttünk.”*

Szókratész

Bevezetés

Üres tantermek, néma iskolák, hallgatók múltó lépteinek, beszélgetésének, kacajának csupán az emléke.

A tanterem néma csendjét egy bűgő zaj töri meg, ahogy az oktató bekapcsolja a számítógépet. Majd kezdődik az óra, a képernyőn száz kis kocka, amelyen keresztül szinte végtelen messze apró emberi arcok.

Mindannyiunk számára ismerősen csengenek ezek a mondatok, amelynek előzménye a 2019-ben Wuhan városból induló, majd rövid idő alatt az egész világot bekebelező COVID-19 néven elhíresült vírus. Mindennek folyományaként a hallgatók és a tanárok is

egy eddig ismeretlen helyzetbe kerültek. A technikai problémákon túl az oktatási módszerek adta lehetőségek beszűkülése, illetve a generációs eltérések is megoldandó feladatként jelentkeztek.

A büntetés-végrehajtás két sarkalatos pontja Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség részének IV. cikkben foglaltakat is figyelembe véve a biztonságos és törvényes fogvatartás.

A törvényes fogvatartáshoz az igazgatási ismereteken keresztül vezet az út, amelyet a büntetés-végrehajtási igazgatási főfelügyelő szakmai képzési program meghatározó, 80 órás igazgatási ismeretek tananyagegység képzése során sajátítanak el a hallgatók. A tantermen kívüli oktatás bevezetésével a foganatba vétel témakör tanítása jelentette számomra a legnagyobb kihívást, ezért is szeretném bemutatni pályázatomban azokat az oktatása során alkalmazott pedagógiai módszereket, amelyek a hallgatók eredményei, illetve visszajelzései alapján is hatékonyak mutatkoztak.

Szókratész idézete még ma is aktuális, hiszen csak rajtunk múlik, hogy milyen jövőt állítunk magunk elé a digitális oktatás terén is.

Pályázatommal szeretnék hozzájárulni egy olyan jövőhöz, amely a múltból fennmaradó elméleti módszerek, a jelenben született empirikus tapasztalatok alapján egy lehetséges támpontot adnak a rendvédelmi oktatás digitális képzéseihez, illetve azon túl is, a személyes jelenléttel megtartott tanórákhoz.

A választott szaktárgyról

A jogszerű fogvatartás három sarkalatos pillére a befogadás, a foganatba vétel, valamint a szabadítás. A foganatba vétel kiemelkedő jelentőségű a három témakört illetően, hiszen annak a gyakorlatban is alkalmazható elsajátítása több időt, illetve különböző pedagógiai módszerek oktatásba való beépítését igényli. A foganatba vételt egyszerűen úgy definiálhatjuk, hogy matematikai műveletek sora jogszabályi keretek között. A témakör nehézsége abban rejlik, hogy a jogszabályi ismeret mellett az alkalmazott matematikai műveletekre vonatkozó apró szabályokat is ismerni kell. A szabadságvesztés utolsó napjának, a feltételes szabadságra bocsátás esedékességének a megállapításánál egy nap tévedés törvénytelenységhez vezet.

A büntetés-végrehajtási igazgatási főfelügyelői képzésben az igazgatási ismeretek tananyagegység 80 órában kapott helyet. A foganatba vételre vonatkozó témakör feldolgozására a képzési programtervben foglaltak alapján a legtöbb, azaz 14 óra áll rendelkezésre. A digitális képzés bevezetésével óriási kihívást jelentett a foganatba vétel hatékony oktatása, amellyel

megfelelően felkészült kollégákat tudtunk kibocsátani a büntetés-végrehajtás számára.

A bemutatott óra tárgya a feltételes szabadságvesztés esedékességének megállapítása, amely a jogszabályi, a matematikai tudáson kívül kiváló koncentrációképességet is igényel. Az oktatás során az elméleti ismereteken kívül hangsúlyt kell fektetni a gyakorlatra is, éppen ezért a szaktárgy vonatkozásában az önálló gyakorlás, tanulás is jelentős helyet foglal el.

Az elméleti, illetve gyakorlati tudás hatékony átadásán kívül rendkívül fontos számomra, hogy a hallgatók érdeklődését felkeltsem a szaktárgy iránt, hiszen egy roppant izgalmas témáról van szó, amelyben a problémamegoldó készség, a logika, a jogszabályi ismeret találkozik, s amely végső soron a büntetés-végrehajtás törvényes szíve.

A járvány miatt sajnos olyan helyzet is adódott, hogy egy szakterületről több kolléga karanténba kényszerült, ezért kiemelkedő jelentőségűvé vált a képzés során, hogy a szaktárgy minden egyes témakörét, gyakorlati részét készségi szinten sajátítsák el a hallgatók.

A bemutatott tananyagrészt frontális munkaforma, valamint önálló tanulás, illetve a tanórán kívüli munka keretében sajátították el a hallgatók.

A gyakorlati tesztek önálló megoldása hasznosnak bizonyult, amelyeknek a megbeszélése a kiadást követő órán került végrehajtásra, továbbá a hallgatók elmondása alapján a példatár is jelentős segítséget nyújtott.

A rendelkezésre álló technikai, informatikai lehetőségek alapján a gyakorlati teszteket a Google Forms programon keresztül kapták meg a hallgatók. A tanórák a Zoom Cloud Meetings program alkalmazásával kerültek megtartásra. A szaktárgyak jegyzetei a hallgatók számára a Büntetés-végrehajtás Szervezet Oktatási, Továbbképzési és Rehabilitációs Központjának honlapján elérhetőek.

Igazgatási ismeretek tananyagegység 1 órájának bemutatása - az alkalmazott pedagógiai módszerek

A feltételes szabadságra bocsátás esedékességének megállapítása

Az óra teljes időtartama 40 perc, amely alatt a feltételes szabadságra bocsátás fogalma, esedékességének ideje, tartama, kizáró, megszüntető okainak ismertetését követően közös feladatmegoldás során a feltételes szabadságra bocsátás idejének megállapítása kerül végrehajtásra.

Az óra bevezető része

Idő: 5 perc

Pedagógiai módszer: kérdezés

Cél: a hallgatók jártasságának, meglévő ismeretének felmérése, figyelemfelkeltés

Alkalmazott informatikai háttér: Zoom Cloud Meetings program

Nemcsak azért fontos, hogy az óra első perceit kérdezéssel kezdjük, mert ezáltal a hallgatók adott témakörben való jártasságát, meglévő ismeretét fel tudjuk mérni, hanem mert egyúttal figyelemfelkeltő funkcióként is alkalmazhatjuk ezt a pedagógiai módszert.

Az óra ismeretanyagának átadása

Idő: 15 perc

Pedagógiai módszer: megbeszélés, magyarázat

Cél: Az ismeretanyag közös feldolgozása, sikerélmény szerzése a hallgatóknak, motiválás, a hallgatók bevonása az órába, folyamatos figyelemre ösztönzés

Alkalmazott eszköz: PPT

A tanóra e szakaszában kerül megbeszélésre a 2012. évi C. törvény feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezései, továbbá azok a fogalmak, amelyek ismerete szükségszerűen kapcsolódik a témakörhöz, úgymint a visszaesők, a végrehajthatóság fogalma.

A tananyag átadásának hatékony módszerét a megbeszélés, illetve az ahhoz igazodó magyarázatban látom. Ebben a részben a feltételes szabadságra bocsátás fogalmát, esedékességének idejét, kizáró, megszüntető okait, illetve tartamát dolgozzuk fel közösen a hallgatókkal. Tapasztalatom alapján a digitális térben az egyoldalú előadás nem képes a hallgatók figyelmét fenntartani, továbbá a Z generáció igényét sem elégíti ki.

A PPT eszköz használatának hátránya, hogy egyidejűleg nem látható az összes hallgató, azonban a gyakorlati feladat magyarázatához elengedhetetlen.

Az ismeretanyag érthetőségének ellenőrzése

Idő: 5 perc

Pedagógiai módszer: kérdezés, magyarázat

Cél: visszajelzés a hallgatóktól az adott téma érthetőségét illetően, az esetleges félreértelmességek korrigálása.

A tanóra során a visszacsatolást nélkülözhetetlennek tartom az elhangzottak tekintetében, hiszen sokszor ebben a szakaszban derül fény arra, hogy esetleg a hallgató rosszul értelmezte az egyes fogalmakat, összefüggéseket. Visszacsatolásra mind a hallgatónak, mind a pedagógusnak szüksége van.

Közös feladatmegoldás

Idő: 10 perc

Pedagógiai módszer: kérdezés, magyarázat, szemléltetés

Cél: az elméleti tudás alkalmazása a gyakorlatban, a témakör értelmezésének felmérése, önálló gondolkodás fejlesztése

Eszköz: PPT

Az óra anyagának elengedhetetlen része az elméleti tananyag gyakorlati alkalmazása, így szükségszerű az elhangzott ismeretek példákon keresztül való közös elsajátítása. A hallgatók részére PPT segítségével egy gyakorlati feladat kerül szemléltetésre, amelynek megoldása a hallgatók közös feladata.

Értékelés, feladat meghatározás

Idő: 5 perc

Pedagógiai módszer: kérdezés, megbeszélés

Cél: visszajelzés a tananyag érthetőségéről, a tanóra hatékonyságáról

A tanóra befejező részében fontosnak tartom az átadott ismeretanyag érthetőségének, a tanóra hatékonyságának, a hallgatók témakörhöz viszonyulásának a felmérését. Tekintettel arra, hogy gyakorlati elemeket tartalmazó tananyagról van szó, a gyakorlati feladat kiadása elengedhetetlen. A hallgatók önálló feladatmegoldásának értékelése rámutat az esetleges hiányosságokra, azokra a részekre, amelyek átisméltése szükséges.

A rendelkezésre álló Google Forms programon keresztül kapják meg a hallgatók a házi feladatként kiadott tesztek, amelyek visszaküldésére is ad lehetőséget a program.

Az önálló tanulást a jegyzeten kívül a mellékelt elméleti Qvív, a példatár, illetve a PPT is segíti.

„Tény, hogy az új generáció mindig természetesnek vesz néhány olyan dolgot, amit az előző generáció még nagyra értékelt, de ez nem azt jelenti, hogy a fiatalok mindent kevésbé értékelnek.

Sokkal inkább arról van szó, hogy ők más dolgokat értékelnek.”

Chris Anderson

Generációk közötti különbségek, azok jelentősége, esetleges generációs hidak

A világválság egyik következményeként bevezetett digitális oktatáson kívül egy másik hangsúlyos tényezőről is szót kell ejteni, amely által a hagyományos tanári modell szükségszerűen megváltozott. A jelenkor

oktatójának a technikai fejlődéshez való felzárkózásán túl alkalmazkodnia kell a ma generációjához. Mindig is voltak különbségek nemzedékek között, de most beszélhetünk csak igazán arról, hogy különböző „világok” találkoznak egymással, amelyek között a technika fejlődése mély árkot szántott.

A felnőttképzésben általában nem beszélhetünk homogén generációs osztályokról. Oktatásaim során találgattam olyan osztállyal, ahol a legfiatalabb hallgató 18 éves, a legidősebb pedig 55 éves volt. Általában elmondható, hogy a büntetés-végrehajtás keretein belül szervezett fegyveres biztonsági őr képzésekben az osztályok az X, Y, Z, míg a felügyelő, főfelügyelő, illetve szervező képzésekben az Y, Z generáció van jelen.

Felmerül a kérdés: van-e olyan oktatási módszer, amely hidat tud képezni a generációk között a képzések során. A következőkben górcső alá vesszük mindezen

problémaköröket, kiindulva abból, hogy meghatározzuk a generáció fogalmát, majd a generációk közötti különbségeket, azok jellemzőit.

A generáció fogalma

A generáció a hagyományos megközelítés szerint a szülők és utódaik születése közötti átlagos időintervallumot jelenti. Szociológiai szempontból viszont olyan személyek csoportját jelöli, akik azonos korszakban születtek és sajátos trendek, folyamatok alakították őket, mindezeket túl pedig hasonló értékeket képviselnek (Komár 2017). A 20. század második felére tehető a generációs kutatások kezdete, az alábbiakban a legmeghatározóbb elméletet szemléltetem (Pais é.n.). (1. ábra)

SZÜLETÉSI IDŐ	GENERÁCIÓK ELNEVEZÉSE
1920-1944	VETERÁNOK
1943-1960	Baby Boom
1961-1979	X
1980-1995	Y
1995-2007	Z
2007-	ALFA

1. ábra: Az 1920 után született nemzedékeket a fenti 6 generációra osztja fel a tudomány.

Forrás: Saját szerkesztés

Az X generáció

A generáció kialakulásában a technológia fejlődése fontos szerepet játszott, hiszen tagjait folyamatos alkalmazkodásra kényszerítette. Marc Prensky (2001) után „digitális bevándorlóknak” nevezzük őket. A digitális világ eszközeit, vívmányait elkezdtek használni, azonban a múlt is jelen van az életükben. A veterán generációhoz eltérően azonban a bizonytalanságra nem a biztos keresésével válaszolnak, hanem a folyamatos megváltozással, a változásokhoz való alkalmazkodással. Ezt a generációt a megbízhatóság, a kontrolláltság, a magas motiváció, a kooperativitás, a karrierizmus, a szakmai igényesség, a bezárulás, a státus, a pénz, a társadalmi ranglétrán való előrejutás jellemzi.

Az Y generáció

Az Y generáció szülöttei a számítógépekkel együtt nőttek fel, éppen ezért erős technikai érdeklődés és használati igény jellemzi őket, amely nélkül el sem tudják képzelni az életet. Ezen generáció szülei a munka rabjai lettek, éjt nappallá téve dolgoztak, majd jött 2008. A 2008-as világválság következtében sokan elvesztették állásukat, a devizahitelek következményeként az otthont is a fejük fölül. Az Y generáció tagjainak a reakciója mindegyike a saját magukkal való foglalkozás előtérbe helyezése, a robotolás teljes elvetése lett, a karrier, a jól élés magától értetődő számukra. A család és a munka közötti, erősen a munka javára felbomlott egyensúly visszaállítására törekednek. A hangsúly

helyezése az „énre” vezetett, oda, hogy a generáció tagjai számára fontos a környezetvédelem, mert felmerül a kérdés, hogy ha nem vigyázunk rá, akkor az egyén hol tud élni.

E nemzedék tagjai tehetségesek, okosak, a kreativitás, az elmélyült tudás iránti igény gyengülése, a türelmetlenség, a kockázatvállalás, a kiszámíthatatlanság, a fegyelmezetlenség, a koncentrációképesség gyengülése, valamint a kortárs csoport erős hatása jellemzi őket.

A Z generáció

A korosztály tagjai már csecsemőként az internet világába csöppentek, azzal együtt nőttek fel. Azt is mondjuk, hogy „életüket bedrótozva élik”. A kérdésre, hogy az a világ, amelybe beleszülettek, hogyan halad tovább, arra senki nem tudja a választ. Az előző generációk életében sosem volt kérdés, hogy kitől tudnak hasznos dolgot tanulni, amíg a Z generáció tekintetében ez a kép már nem olyan egyértelmű. Egyáltalán milyen szakmát tanuljanak, mi a hasznos tudás, a mesterséges intelligencia milyen teret hódít majd? Számptalan kérdés, amely ezt a generációt érinti. Egyfajta instabilitás figyelhető meg. Jellemző rájuk a jó intellektus, az igen fejlett problémamegoldó képesség, a kiváló technikai érzék, az erős gyakorlatiasság, a jó figyelemmegosztás.

A Z generáció tanulási szokásai már megváltoztak, ezért az oktatási rendszerben, a tanítási módszerek területén ez problémaként jelentkezik. A gyors információáramláshoz szokott fiatalok ráadásul képesek egyszerre több mindennel párhuzamosan is foglalkozni, egyre kevesebb időt töltenek olvasással. Az információkat máshogy dolgozzák fel, emiatt másképp is gondolkodnak, mint az őket megelőző nemzedékek tagjai.

A generációk közötti különbségeket látva, illetve a jelenkor szülőiteinek digitális kompetenciája alapján egyértelműen megállapíthatjuk, hogy nem hagyhatjuk figyelmen kívül a köztük lévő különbségeket.

A hallgatók többsége már egyre inkább a Z generációhoz tartozik, akiket - a digitális kompetencia szempontjából - netgenerációnak neveznek.

Meg kell említeni azt is, hogy a generációs különbségek nemcsak a hallgatók, hanem a hallgatók és az oktatók között is jelentkeznek. Az oktatók nagyrészt az X generáció tagjai, tekintetükben elengedhetetlen a digitális kompetencia fejlesztése.

A generációs igényeket figyelembe véve a digitális oktatás keretén belül a tapasztalat azt mutatja, hogy az oktatási módszerek közül az előadás kizárólagos alkalmazása már nem alkalmas arra, hogy az ismeretet hatékonyan át tudja adni, illetve a hallgatók

érdeklődését felkeltse az adott tárgy iránt, még a legkiválóbb előadók által sem. A hallgatók már aktív résztvevői akarnak lenni az órának, nem csupán szemlélő tagjai. Egyre inkább a konstruktív tanulási módszerek irányába kell elmozdulni, olyan módszereket bevezetni, amely mindhárom generáció igényét kielégíti. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni magát az individuumot, valamint a generációk közötti átfedéseket sem. Minderre tekintettel fontos, hogy az önálló tanulást is segítő anyagok minél változatosabbak, szélesebb körűek legyenek. A jegyzetek mellett a PPT anyagok, az audiovizuális eszközök, hanganyagok, tesztek, gyakorló feladatok közül mindenki megtalálja az egyéni tanulását segítő leghatékonyabb módot.

„– Szeretnék egy kis értelmet csöpögtetni a fejedbe, fiam.
Szeretnék segíteni rajtad. Segíteni, ha tudok.
Tényleg szeretett volna. Lehetett látni.
Csakhogy más nyelven beszélünk, ez a vicc.” (Salinger:
Zabhegyező)

Összegzés

A generációk tekintetében kimondhatjuk, hogy vannak olyan oktatási módszerek, amelyek hidat képeznek a korosztályok között. Tapasztalatom alapján a hagyományos ismeretközlés módszere, az előadás kiöregedett, kizárólagos alkalmazása egyáltalán nem tud megfelelni a digitális térre szűkült oktatás, illetve a Z generáció igényeinek sem. Lassan eljött az idő, hogy ezt az oktatási módszert elhelyezzük egy dobozba. Olyan vegyes oktatási módszerek alkalmazása vezethet eredményre, amelyek kerülnek a passzív tanulói attitűd szükségyszerűségét, továbbá az X, Y, Z generációnak is megfelel. Természetesen a képernyőn keresztüli tanítás és tanulás kevésbé bír olyan tartalommal, mint a személyes irányítás, de azok az oktatási módszerek, amellyel hatékony kapcsolatot képezhetünk a digitális végpontok között, tapasztalatom szerint a megbeszélés, a vita, a kérdezés, illetve a kooperatív módszerek. Azt is tényként vehetjük, hogy ezek önmagukban már nem elégségesek, hiszen szükségképpen ki kell egészülniük a digitális tananyagok használatával, az IKT eszközökkel. A pedagógusok személye, attitűdje is soha nem látott fontossággal bír, hiszen egy új szerepkörre kell átállnunk, mégpedig a mentor, értékelő, tervező, integráló kabátot kell magunkra öltetni. Figyelembe véve a jelenkor generációját, a technika száguldó fejlődését, eljött az az idő, amikor a pedagógusoknak rohamléptekkel fel kell zárkózniuk a hallgatókhoz, hiszen az oktatónak a digitális eszközökkel, technológiával tisztában kell lennie annyira, hogy azokat be tudja építeni a tanítás folyamatába és hatékonyan is alkalmazza őket.

Fontos megjegyezni, hogy az oktatók digitális kompetenciája kulcskérdés a tantermen kívüli oktatás eredményességében, ezért kiemelt fontosságúnak tartom a pedagógusok digitális kompetenciájának fejlesztését.

A Z generációra jellemző türelmetlenség az önálló tanulásban is megnyilvánul. Nincs türelmük hosszabb szöveg olvasásához, vagy lépésről lépésre, lassan haladni a tananyagot illetően, inkább egy perc alatt, két kattintással kikeresik a választ az interneten. Ezért manapság már a hosszú tananyagok inkább mellőzendők, a hagyományos írás, olvasás kommunikációs, ismeretszerző módszerek mellett mindinkább a hang- és videó formátumok alkalmazását preferálják, amelyek kiváló eszközök, kiegészítők az önálló ismeretek elsajátításában. Szükséges az egyes szaktárgyak vonatkozásában az önképzést segítő tesztek, különböző médiaanyagok elkészítése a szöveges jegyzetek mellett.

A jelenleg rendelkezésre álló Google Forms programon kívül a tesztfeladatok kiadására, értékelésére más programok, pl. a Kahoot bevezetését is jó ötletnek látom.

Az általam ismerttetett tanítási módszer hatékonyságát a hallgatóság visszajelzése, a vizsgák sikeressége tükrözi. Fenti idézet nagyon jól bemutatja a jelenlegi oktatás egyik fő problémáját, amelynek alapját a tantermen kívüli oktatás kényszerű bevezetése, a generációk

közötti különbségek képezik. A generációk közötti eltérő nyelvezetet felerősítette az oktatás digitális térbe való szűkülése.

A legfontosabb, legégetőbb feladat, hogy megtaláljuk azt a közös nyelvet, amellyel nem csak szeretnénk, de ténylegesen is át tudjuk adni azt a tudást, amellyel felelős, felkészült kollégákat bocsátunk útra.

Irodalomjegyzék

Komár, Z. (2017) Generációelméletek. Új köznevelés, 73. évf. 8-9. szám. pp. 14-16.

https://folyoiratok.oh.gov.hu/sites/default/files/journals/uj_kozneveles_2017_8-9_online.pdf [Letöltve 2021.07.05.]

Magyarország Alaptörvénye.

Pais, E. R. (é. n.) Y és Z generáció, mint a jövő munkavállalói. PTE Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar. Prezentáció.

<https://www.kormanyhivatal.hu/download/2/18/60000/Y%20%20C3%A9s%20Z%20gener%C3%A1ci%C3%B3%20mint%20a%20j%C3%B6v%C5%91%20munkav%C3%A1llal%C3%B3i.pdf> [Letöltve: 2021.06.16.]

Prensky, M. (2001) Digital Natives, Digital Immigrants.

In: On the Horizon. MCB University Press, Bingle.

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

9/2014. (XII. 12.) IM rendelet a szabadságvesztés és az elzárás kezdő és utolsó napjának megállapításáról.